

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

Deadline: 14-04-2020

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Ontworpen door
(10)(2e)
(10)(2e)
M (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum
8 april 2020

Kenmerk
1672764-204121-S

Zaaknummer
204121

Bijlage(n)

nota

(ter beslissing)

Steunmaatregelen sport i.h.k.v. Covid-19

Toelichting bij vakje deadline in de koptekst/ briefhoofd

Op welke datum is de beslissing/ reactie van de bewindspersoon of portefeuillehouder) uiterlijk gewenst? A.u.b. toelichten bij kopje 2.

1 Aanleiding voor deze nota

Ook de sportsector wordt geraakt door de verschillende maatregelen die het kabinet heeft genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan. Deze nota geeft onder punt 12 een weergave van de maatregelen die worden genomen om de financiële schade te compenseren.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Het generieke steunpakket van het kabinet is vooralsnog toereikend voor de grootste knelpunten. Voor enkele specifieke problemen doen we enkele concrete voorstellen die (op dit moment) inpasbaar zijn in de sportbegroting.

Vanwege de opbouw en logische uiteenzetting van de maatregelen is ervoor gekozen expliciet bij de relevante onderdelen beslispunten in te voegen. In deze nota leggen wij aan u in totaal 5 beslispunten voor.

1. Aan u wordt gevraagd of u in kunt stemmen met een verkenning van de schade die exploitanten van gemeentelijke sportvoorzieningen lijden (zie beslispunt 1 onder 2.3 in deze nota)
  - Alternatief is om hier als VWS geen verantwoordelijkheid in te nemen en het aan de gemeenten over te laten hoe zij de geleden exploitatieverliezen het hoofd bieden.
2. Aan u wordt gevraagd of u in kunt stemmen met een verkenning van het mogelijk op te richten Fonds voor de Sport (zie beslispunt 2 onder 2.5 in deze nota)

- Alternatief is om direct aan te geven dat u betrokkenheid van VWS bij dit fonds niet passend vindt. En het aan de initiatiefnemers laat.
3. Aan u wordt gevraagd in te stemmen met het totale hier gepresenteerde steunpakket voor de sportsector. Inclusief de maatregelen die specifiek onder VWS vallen (zie beslispunt 3 onder conclusie).
- Alternatief is om onderdelen van dit steunpakket eruit te laten danwel aanvullingen hierop te doen.
4. Aan u wordt gevraagd of u kunt instemmen om na het Paasweekend samen met NOC*NSF, VSG en NLActief het totale steunpakket voor de sport (zowel rijksbreed als sportspecifiek) te presenteren zowel richting de sportsector als naar de Kamer. Als u daarmee instemt zal dit door gezamenlijke communicatie afdelingen worden voorbereid (zie beslispunt 4 onder conclusie).
- Alternatief is om vanuit VWS uitsluitend de Kamer te informeren over het steunpakket en het informeren van de sector aan NOC*NSF, VSG en NLActief over te laten.
  - Ook kunt u ervoor kiezen om de communicatie van het steunpakket op een ander moment te laten plaatsvinden. Bijvoorbeeld na 21 april als er meer duidelijkheid zal zijn hoe e.e.a. na 28 verloopt. Danwel pas na 28 april. Directie Sport adviseert u om na Pasen maar voor 21 april naar buiten te gaan. Hoe eerder duidelijkheid, hoe beter.
5. Aan u wordt gevraagd of u kunt instemmen om dit steunpakket op 21 april door het MT Sport te laten presenteren en toe te lichten in de EU Raad over sport.
- 3 Samenvatting en conclusies**
- De gedwongen sluiting van de sport leidt tot schade bij sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, gemeenten, beheerders van sportaccommodaties, sportbonden, topsporters en professionals werkzaam in de sport. Vooral nog lijkt het erop dat deze doelgroepen momenteel voldoende geholpen zijn door de rijksbrede steunmaatregelen in combinatie met de noodvoorzieningen van NOC*NSF en de maatregelen die VWS voorstelt of reeds heeft genomen. Er zijn nog wel drie aandachtspunten:
1. Er is momenteel geen steunpakket voor de financiële schade die optreedt bij *gemeenten en sportbedrijven* nu hun sportaccommodaties gesloten zijn (wegvallen van inkomsten uit huur en entreegelden).
  2. Er rest nog onzekerheid over de schade bij *betaald voetbalorganisaties* omdat de KNVB nog geen definitief besluit heeft genomen over het vervolg van de Ere- en Eerste Divisie. Hierdoor kan geen schadepost worden bepaald, en is het onduidelijk in hoeverre BVO's onder de NOW (werktijdverkortings) vallen. Wel is er een noodfonds opgezet door de KNVB en ING, dat naar verwachting kan voorzien in schade van BVO's.
  3. Er dreigt nog een *groep topsporters* buiten alle regelingen te vallen, namelijk diegenen die hun inkomen verkregen uit sponsordeals en prijzengeld. Omdat hun inkomen voor een groot deel in buitenland verkregen is, kunnen zij voornamelijk geen aanspraak maken op de regelingen van SZW. Hierover lopen wel gesprekken met SZW.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

Lange termijn

Op dit moment werkt een expertgroep onder leiding van het Mulier Instituut (onderzoeksinstituut sport) aan een brede analyse van de impact op de middellange termijn van de coronacrisis op de sport. Op basis van die analyse kunnen we ons beleidsinstrumentarium nog effectiever richten. Zodat we de unieke sportinfrastructuur voor top – en breedtesport kunnen behouden. Dit onderzoek is in opdracht van VWS, NOCNSF en VSG.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

4 Draagvlak politiek

Er is Kamerbreed steun voor de rijksbrede maatregelen en naar verwachting ook voor de maatregelen die er nog specifiek getroffen worden door VWS om de sport te ondersteunen.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De steunmaatregelen (zowel rijksbreed als sportspecifiek) zijn al bekend bij sectorpartijen (o.a. NOCNSF, VSG) en afgestemd met alle relevante actoren (zie hieronder). Voor de sport is er, in tegenstelling tot bijvoorbeeld voor de culturele sector, nog geen communicatie vanuit het ministerie geweest om aan te duiden welke steun er voor de sector is.

6 Financiële en personele gevolgen

Het hier gepresenteerde steunpakket bestaat grotendeels uit maatregelen die al van kracht zijn en voor VWS geen financiële gevolgen hebben. Indien we er als VWS voor kiezen om ook de financiële schade die ontstaat rondom de exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties te compenseren en/of het Fonds voor de Sport te steunen, dan dient hiervoor nog wel dekking gezocht te worden.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

Alle steunmaatregelen zijn juridisch haalbaar.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Interdepartementaal: EZK, SZW, BZK, FIN

Intern: FEZ, WJZ

Veldpartijen: NOC*NSF, VSG, NLActief

Voor evenementen ligt er een duidelijke relatie met de cultuursector. Hier wordt waar mogelijk samen opgetrokken (zie voor nadere toelichting punt 2.2). Dat geldt ook voor het nadenken over de 1,5 meter.

9 Gevolgen administratieve lasten

Het nu bekende pakket met steunmaatregelen heeft geen gevolgen voor administratieve lasten bij VWS. Een eventuele verruiming van de SPUK om exploitanten van gemeentelijke sportaccommodaties tegemoet te komen, zal behandelcapaciteit bij DUS-i vragen; dit kan mogelijk worden opgelost binnen de bestaande capaciteit die voor de sportregelingen beschikbaar is bij DUS-i.

10. Toezeggingen

N.v.t.

11. Fraudetoets

N.v.t.

12. Belangrijkste punten van informatie

De sportsector wordt geraakt door de verschillende maatregelen die het kabinet heeft genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan. Sportaccommodaties zijn gesloten, sportevenementen afgelast, competities afgebroken. En daarnaast zijn inmiddels ook de Olympische en Paralympische Spelen uitgesteld.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

NOC*NSF heeft samen met NLActief (de brancheorganisatie van de fitness en sportscholen) een eerste inventarisatie gedaan van de schade die de sport ondervindt als er tot 1 augustus geen activiteiten kunnen plaatsvinden.

Dit brengt hen tot een inschatting van € 950 mln aan schade, inclusief mogelijke (vooralsnog ongefundeerde) zorgen voor de langere termijn omdat lidmaatschappen van sportverenigingen zouden kunnen worden opgezegd en sponsordeals niet doorgaan. Deze € 950 mln is als volgt opgebouwd:

- € 290 mln bij sportverenigingen
  - (waarvan € 150 mln in wegvallen van contributies)
- € 300 mln bij commerciële aanbieders / lokale sportondernemers
- € 110 mln bij betaald voetbalorganisaties
- € 50 mln bij sportbonden
- € 200 mln bij evenementen

Aanvullend schat de VSG in dat gemeenten en sportbedrijven, die lokale accommodaties beheren en exploiteren, rond de € 50 mln schade lijden per maand dat de sport stilstaat.

Samen met NOC*NSF, NLActief en de VSG onderzoekt de directie Sport in hoeverre de sportsector voldoende ondersteund wordt door de rijksbrede steunmaatregelen en welke aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze nota geeft een weergave van de steunmaatregelen waar de sportsector aanspraak op kan maken, wat VWS hier aan acties naast zet en welke maatregelen nog aanvullend genomen zouden kunnen worden. Dit alles niet met als doel om de volledige schade die de sportsector lijdt, te compenseren als wel om ervoor te waken dat de unieke sportinfrastructuur voor de top- en breedtesport in Nederland niet te ernstig beschadigd raakt.

NB. Voor de volledigheid zijn ook de initiatieven vanuit de sport zelf toegevoegd aan het overzicht. Daar zijn geen financiële consequenties voor het Rijk noch VWS.

1 Rijksbrede maatregelen

1.1 Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS)

Organisaties kunnen sinds eind maart via de TOGS een forfaitaire subsidie van € 4.000,- aanvragen als zij verwachten € 4.000,- of meer omzetverlies te lijden tussen 16 maart en 15 juni 2020, terwijl vaste lasten doorlopen. De tegemoetkoming is éénmalig, belastingvrij en hoeft niet te worden terugbetaald. Ook sportaanbieders kunnen gebruik maken van deze regeling.

Verenigingen moeten zijn ingeschreven bij de KVK met een SBI-code die toegelaten is tot de regeling. Dit leidt in de praktijk tot problemen bij enkele verenigingen die onder een brede code zijn ingeschreven (zoals reddingsbrigades onder een code voor *overige ideële organisaties*). VWS is

hierover in gesprek met EZK.¹

Deze regeling zal een groot deel van de verwachte omzetschade van sportverenigingen en commerciële aanbieders afdekken. Bovendien doen VWS, VSG en NOC*NSF een oproep aan sporters en consumenten om in de periode van gedwongen sluiting de abonnements-, contributie- en les gelden gewoon door te betalen, om te voorkomen dat sportaanbieders omvallen door acute liquiditeitsproblemen.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

1.2 *Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)*

Zelfstandig ondernemers met of zonder personeel (waaronder sportinstructeurs, trainer/coaches e.d.) kunnen via de TOZO een uitkering voor levensonderhoud aanvragen. De uitkering loopt van 1 maart t/m 31 mei 2020, en vult het inkomen aan tot het sociaal minimum (€ 1.500,-). Ook kan een lening worden afgesloten van maximaal € 10.157 tegen 2% rente, met een maximum looptijd van drie jaar. In 2020 hoeft er nog niet te worden afgelost.

Topsporters die geen stipendium ontvangen van NOC*NSF, maar voor hun inkomsten afhankelijk zijn van bijvoorbeeld prijzengeld op toernooien, komen niet zomaar in aanmerking voor deze regeling. Dit komt doordat hun werkzaamheden niet altijd primair in Nederland plaatsvinden. VWS en SZW zijn in gesprek over deze voorwaarde en zoeken naar een manier om de regeling voor topsporters passend te maken.

De voorwaarden voor de TOZO zijn door SZW aan de Kamer bekendgemaakt, maar benodigde wetgeving is nog in de maak. Gemeenten wordt gevraagd om aanvragen nu wel vast volgens de nieuwe voorwaarden te behandelen en uitkeringen te verstrekken.

1.3 *Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkbehoud (NOW)*

Werkgevers in de sport kunnen vanaf 6 april bij het UWV een aanvraag indienen voor de NOW, die de oude regeling werktijdverkorting vervangt. De NOW subsidieert maximaal 90% van de loonkosten van een onderneming, naar rato van het omzetverlies. Per werknemer wordt een maximum loonsom van € 9.538,- per maand aangehouden.

Voorwaarde is dat er minimaal 20% omzetverlies ontstaat, medewerkers voor de resterende 10% worden doorbetaald en niet worden ontslagen binnen de looptijd van de subsidie (1 maart t/m 31 mei 2020).

Het is nog niet volledig duidelijk of BVO's in aanmerking komen voor de NOW, met name omdat er nog geen volledige zekerheid is over het al dan niet uitspelen van de competitie en of dit met of zonder publiek kan gebeuren. Daarmee is ook de verwachte omzetschade nog niet te berekenen. Omdat de NOW met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd tot 31 mei 2020, is het wel mogelijk om alsnog een aanvraag in te dienen als pas in de laatste weken van mei blijkt dat de vereiste 20% omzetverlies inderdaad optreedt. Ook kan het omzetverlies met een bepaalde mate van flexibiliteit worden berekend binnen een periode van 1 mei tot 1 augustus, waardoor verlies dat zich na 31 mei manifesteert alsnog kan worden meegerekend.

¹ Het kabinet is door een motie (Kamerstuk 25 295, nr. 215) van het lid Van Haga c.s. opgeroepen om ruimhartig om te gaan met het toevoegen van SBI-codes, om te voorkomen dat organisaties onterecht buiten de boot vallen.

1.4 Borgstellingen en leningen

Ondernemingen kunnen via hun financier kijken of ze in aanmerking komen voor een borgstelling via de BMKB of GO. De BMKB is primair gericht op ondernemingen met maximaal 250 personeelsleden. Voor grotere organisaties is de GO de meest passende regeling. Kleine ondernemers die al een krediet hadden bij financier Qredits kunnen een aflossingsvrije periode van zes maanden aanvragen. NB. Sportverenigingen worden onder deze regelingen in de meeste gevallen niet als onderneming beschouwd. Daarom beoogt VWS een sportspecifieke waarborgfaciliteit in te richten die verderop in deze nota wordt besproken (zie toelichting onder 2.1)

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

1.5 Belastingmaatregelen

Belastingplichtige organisaties in de sport (zoals zwembaden, klimhallen en golfbanen) en zzp'ers kunnen in aanmerking komen voor een tijdelijke verlaging van belasting- en invorderingsrente, een vermindering van voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting en bijzonder uitstel van betaling. Dit kan worden aangevraagd bij de Belastingdienst. Ook worden bij betalingsverzuim tijdelijk geen verzuimboetes opgelegd.

1.6 Vouchers evenementen

Vanuit de culturele en creatieve sector (muziekpodia, festivals, musea) is het voorstel gedaan om reeds verkochte toegangskaarten om te zetten in vouchers. Dit kan voorkomen dat er restitutie moet plaatsvinden, waardoor grote liquiditeitsproblemen zouden ontstaan. De Autoriteit Consument en Markt heeft dit voorstel gedoogd onder enkele voorwaarden, zoals dat een consument altijd in staat moet zijn om geld terug te krijgen als hij dat wil.

Aangezien dit ook voor sommige sportevenementen van belang kan zijn, zijn NOC*NSF en TIG (organisator van diverse sportevenementen zoals Dutch Grand Prix) betrokken geweest bij dit voorstel. NOC*NSF en TIG gaan akkoord. De KNVB en alle clubs uit de Eredivisie en Eerste divisie staan positief tegenover de intentie van het voorstel, maar kunnen en willen als voetbalwereld zich hier nu niet aan committeren. Dit omdat er nog veel onduidelijk is over het uitspelen van het seizoen (met of zonder publiek) en omgang met seizoenkaarten. Zij blijven achter de schermen wel betrokken.

De sectoren zelf, waaronder dus ook organisatoren van sportevenementen, communiceren de aanpak met vouchers met hun bezoekers. Het voorstel is om onderling op politiek niveau af te stemmen hoe de betrokken bewindslieden (primair betrokken zijn de ministers van EZK en OCW) de publiekscampagne vanuit de sector kunnen ondersteunen.

2 **Aanvullende sportspecifieke maatregelen rijksoverheid**

2.1 Borgstellingen voor leningen sportverenigingen

Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) geeft borgstellingen af bij bancaire leningen van sportverenigingen. Wij beogen deze borgstelling nu ook in te zetten voor sportverenigingen die als gevolg van de coronamaatregelen een kortlopend krediet ter overbrugging nodig hebben. Daarom stelt de directie Sport voor (in aparte nota voorgelegd) om het borgstellingskapitaal van SWS met € 10 mln te verhogen.

2.2 *Steun voor gesubsidieerde evenementen*

Sportevenementen die geen doorgang kunnen vinden als gevolg van de coronamaatregelen én subsidie zouden ontvangen van VWS vanuit het evenementenbeleidskader worden eveneens ondersteund. Voor evenementen die verplaatst worden in de tijd geldt dat de tijdslijnen van de subsidie opgerekt worden en dat kosten die dubbel gemaakt moeten worden subsidiabel zijn. Evenementen die volledig geannuleerd zijn, komen in aanmerking voor subsidie over de gemaakte kosten. Deze tegemoetkoming valt volledig binnen het topsportevenementen beleidskader en bijbehorende budget. Met elke individuele eventorganisatie wordt momenteel contact gelegd om tot een passende oplossing te komen. Dit gebeurt in samenspraak met provincies en gemeenten.

Er is geen steunpakket voor sportevenementen die geen VWS-subsidie ontvangen, mede omdat er geen grond is om deze organisatoren te compenseren. Wel kunnen zij, net als andere ondernemers, een beroep doen op de TOGS en fiscale maatregelen, en als werkgever op NOW en TOZO.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

2.3 *Compensatie gemeenten*

De VNG is in overleg met BZK om een compensatieroute via het gemeentefonds op te zetten. Met een extra storting in het gemeentefonds zouden gemeenten, en daarachter de beheerders en exploitanten van gemeentelijke sportaccommodaties, gecompenseerd kunnen worden voor teruglopende horeca- en huurinkomsten. Dat geeft ook de ruimte om de huurkosten van verenigingen zonder eigen accommodatie kwijt te schelden, waardoor verenigingen zowel qua inkomsten als uitgaven gesteund worden. BZK heeft aangegeven geen voorstander te zijn van deze route aangezien er een grote variëteit bestaat tussen gemeenten en de geleden schade. Zij zien een decentrale uitkering (DU) of een specifieke uitkering (SPUK) als een meer geëigend instrument om de schade te compenseren. In dat licht wil de directie sport de door de VSG berekende schade van 50 miljoen per maand nader geduid zien en vanuit daar bezien of het wenselijk en haalbaar is om een SPUK in te richten ten behoeve van het behoud van de lokale sportinfrastructuur en het waarborgen van de financiële toegankelijkheid van de sport (o.a. toegangsprijzen zwembaden).

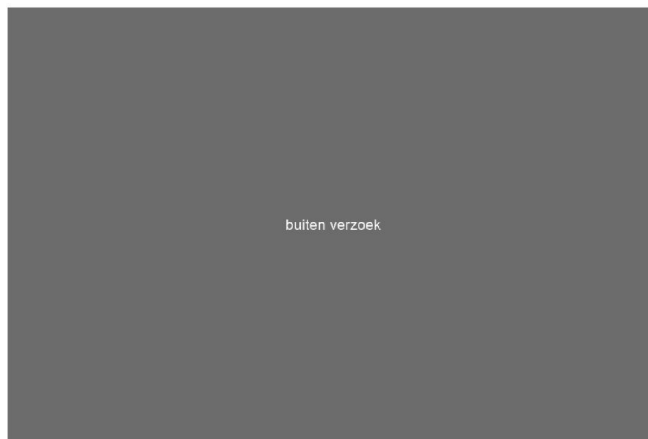
BESLISPUNT 1:

Voor nu vragen we uitsluitend akkoord op de verkenning. In een volgende fase zal u geïnformeerd worden over de uitkomsten van deze verkenning en al dan niet gevraagd worden om in te stemmen met het openstellen van een dergelijke regeling. Kunt u hiermee instemmen?

2.4

2.5

buiten verzoek

buiten verzoek

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

3 Maatregelen vanuit de sport

3.1 Topsportstipendium

Topsporters met een status van NOC*NSF ontvangen een stipendium of onkostenvergoeding. Dit blijft doorlopen, ook al worden topsportprogramma's stilgelegd en missen deze sporters belangrijke kwalificatiemomenten. Topsporters met een zogenaamde A-status gaan er daardoor in hun basisinkomen niet financieel op achteruit.

3.2 Noodfonds NOC*NSF

Vanuit de financiële reserves heeft NOC*NSF € 4 à 5 mln vrijgemaakt voor de schade die sportbonden hebben opgelopen als gevolg van de corona-maatregelen. NOC*NSF is momenteel nog aan het uitwerken aan welke criteria voldaan moet worden om van het fonds gebruik te kunnen maken.

3.3 Noodfonds voetbal

KNVB, ING en profvoetballers hebben gezamenlijk een noodvoorziening van € 11 mln ingericht om zowel amateur- als profclubs in het voetbal te ondersteunen.

3.4 Intensivering topsportprogramma's

NOC*NSF analyseert momenteel wat het verplaatsen van de Olympische en Paralympische Spelen in financiële zin betekent, zowel voor de eigen organisatie als voor de topsportprogramma's van de bonden. Op basis van deze analyse onderzoeken NOC*NSF en VWS in hoeverre er oplossingen kunnen worden geboden, bijvoorbeeld via een intensivering van de topsportsubsidie aan NOC*NSF. Dit is ook onlangs zo besproken in de telefonische meeting met de Bestuurlijke Alliantie waar u bij aanwezig was.

Conclusie

De rijksbrede maatregelen, de sportspecifieke steunmaatregelen van VWS en de voorzieningen van NOC*NSF lijken op korte termijn voldoende compensatie voor de meeste getroffen doelgroepen te bieden. Voor enkele

groepen is maatwerk nodig, zoals voor topsporters die voor hun inkomen afhankelijk zijn van prijzengeld.

De directie Sport monitort de situatie en staat continu in overleg met NOC*NSF, NLActief en de VSG over de ontwikkelingen en signalen in de sport. Indien er zich nieuwe ontwikkelingen voordien of wanneer de maatregelen van het kabinet langer doorlopen dan wel er aanvullende maatregelen getroffen worden, zullen we opnieuw moeten bezien of het huidige steunpakket toereikend is.

BESLISPUNT 3

Kunt instemmen met de ontwikkeling van een totaal steunpakket voor de sportsector zoals in deze nota gepresenteerd waarbij specifieke onderdelen wanneer ze uitgewerkt zijn separaat aan u worden voorgelegd?

BESLISPUNT 4

Bent u akkoord dat we dit steunpakket inclusief de verkenningen die nog lopen na Pasen gezamenlijk met NOC*NSF en VSG communiceren aan de sector en de Kamer?

BESLISPUNT 5

Bent u akkoord dat dit steunpakket op 21 april door het MT Sport wordt gepresenteerd en toegelicht in de EU Raad over sport?

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
1672764-204121-S

(10)(2e)